

O crestere semnificativa a veniturilor fiscale ar ajuta sprijinirea unor sectoare de importanta strategica (raport)

O crestere semnificativa a veniturilor fiscale, obligatorie pentru consolidarea bugetara, ar ajuta sprijinirea unor sectoare de importanta strategica - industria de aparare, industria energetica, agricultura/industria agroalimentara, sanatatea si educatia, potrivit raportului de analiza a convergentei "România - Zona Euro, Monitor", publicat pe site-ul Bancii Nationale a României.

Documentul, întocmit de o echipa condusa de academicianul Daniel Daianu, presedintele Consiliului Fiscal, consemneaza evolutii în UE dupa izbucnirea razboiului din Ucraina, pe planul politicilor publice/economice.

"Se subliniaza totodata rolul pe care PNRR, precum si resursele alocate prin Cadrul Financiar Multianual, îl au de jucat pentru ca economia autohtona sa amortizeze efectele crizelor suprapuse, pentru a atenua impactul contractionist al corectiei macroeconomice necesare. Se arata în acest context ca sistemul bancar autohton este într-o stare buna, ca înzestrare cu capital propriu si lichiditati", se arata în raportul intitulat "Iesirea din pandemie, dar intrarea într-un nou razboi rece".

Conform sursei citate, întarirea politicilor monetare este inevitabila peste tot unde inflatia înalta dovedeste persistenta.

"Fed, alte banci centrale mari, influenteaza pietele financiare internationale si pot induce miscari de capital perturbatoare. Cu atât mai mult, si desi crizele au obligat/obliga la noi cheltuieli publice tintite, România are nevoie de o consolidare bugetara, care a devenit o problema de securitate economica nationala. Consolidarea bugetara este esentiala si fiindca BNR nu poate proteja singura stabilitatea leului (nota bene: stabilitatea monedei nu este identica cu imobilismul cursului de schimb). Este de notat ca deficitele gemene (deficit bugetar si deficit de cont curent, ambele de circa 7% din PIB în 2021) ca dimensiune, sunt singulare în regiune", se mentioneaza în raport.

Potrivit sursei citate, o crestere semnificativa a veniturilor fiscale, ce este obligatorie pentru consolidarea bugetara, ar ajuta sprijinirea unor sectoare de importanta strategica - industria de aparare, industria energetica, agricultura/industria agroalimentara, sanatatea si educatia.

"România are nevoie de mobilizare de resurse, de decizii înțelepte, de solidaritate nationala, de solidaritate la nivelul UE, întrucât vremurile vor fi în continuare foarte dificile", mai arata raportul.

Documentul precizeaza ca încetinirea redresarii economice este inevitabila în Europa, în statele membre ale UE, care, multe dintre ele, importa masiv energie. Cum preturile la energie au crescut mult, raportul de schimb comercial (terms of trade) se vede în impulsuri inflationiste pe filiera importului si în relatii de aprovizionare interne.

Conform sursei citate, preturile la materii prime de baza si metale au crescut si ele mult pe fondul deregularilor în lanturi de aprovizionare si al unor masuri restrictive. Iar efecte tip spillover (de revarsare) sunt mai intense într-un mediu cu inflatie înalta persistenta fata de un mediu cu inflatie joasa.

"Și România resimte puternic cresterea brutala a pretului relativ al energiei (ce nu este, în larga masura, temporara daca ne gândim la o tendinta pe termen lung de renuntare la combustibili fosili), desi are o situatie a aprovizionarii cu energie mai buna decât a multor state din UE. De ce impactul în economie/societate este atât de profund si dureros deriva si din faptul ca energia este input în toate produsele si serviciile, ca are un cost ce se

vede în toate celelalte costuri/prețuri. Pentru România sunt prognoze ce vad o creștere economică de 2-3 la suta în acest an. Și prognozele privind inflația au fost revizuite în sus", se spune în raport.

Potrivit documentului, impactul crizelor suprapuse, al războiului din Ucraina, a obligat la o gamă extinsă de răspunsuri la nivelul UE și al statelor membre - de amortizare a socurilor și de distribuire a poverii, care să limiteze daune economice și sociale. Bugete naționale suferă mult, întrucât vor avea loc restructurări în producție, inclusiv o creștere de cheltuieli de apărare (militare). Germania, spre exemplu, a anunțat o schimbare de paradigma în domeniul apărării, cu o creștere a cheltuielilor de apărare de la circa 1,5% din PIB la 2% din PIB.

De asemenea, se menționează, printre altele ca, în România, creșterea acestor cheltuieli va fi de la 2 la 2,5% din PIB după cum s-a anunțat în mod oficial. Cum spun Ken Rogoff și alții (2022), se erodează 'dividendul păcii' 10 obținut după terminarea celui de-al doilea război mondial - chiar dacă războiul rece a întreținut o cursă a înarmărilor, ce va fi probabil reluată în noul război rece.

"Flancul estic al NATO (ce include țările baltice, Polonia, Slovacia, Ungaria, România, Bulgaria) devine arie de primă redută și trebuie să fie mai mult sprijinit de către restul Alianței (NATO). Summit-ul NATO din iunie va redefini de altfel strategia de apărare în noul context, al unui nou război rece și al confruntării militare din Ucraina, și se așteaptă o consolidare a capacității de apărare/militară a flancului estic. Se poate chiar avansa o teză: apărarea devine tot mai mult un bun colectiv (în logica articolului 5 al Alianței), ce ar presupune ca o creștere a capacității de apărare/descurajare pe flancul estic să fie finanțată în mod colectiv - în cazul UE din bani comuni (este de explorat ideea de emitere de bonduri colective ale UE pentru apărare, care este menționată în acest raport)", arată documentul.

Privind consolidarea de apărare/militară a flancului estic se poate imagina și un aranjament analog cu ceea ce a fost programul Lend Lease al SUA în timpul celui de-al doilea război mondial. Este de așteptat ca UE să regândească unele componente din Planul European de Redresare și Reziliență (NGEU) - între care tranziția energetică, apărarea, având în vedere noul context economic și geopolitic, intrarea într-un nou război rece.

Conform raportului, cheltuieli suplimentare vor pune mai multă presiune pe bugete publice, care sunt oricum încordate în condițiile în care statele trebuie să facă față la efecte ale schimbărilor climatice, la nevoia de a face sistemele de sănătate mai robuste, când securitatea alimentară și cibernetică capătă proeminență.

"România, cum arată documente de analiză interne și internaționale, are o fragilitate structurală a bugetului public, prin venituri fiscale foarte joase (circa 26% din PIB în anii recenti față de media de 40% în UE) și politici prociclice, care au condus la deficite structurale foarte mari; în fapt, România are cel mai adânc deficit structural din UE (circa 5% la finele lui 2019, devenit peste 7% din PIB în 2020)", se mai spune în document.

Totodată, cheltuielile cu salarii și sociale ocupă mai bine de 80% din veniturile fiscale. Derogarea de la regulile fiscale în UE în perioada 2020-2022 și războiul din Ucraina nu exonerează politica publică autohtonă de nevoia de a realiza o corecție a dezechilibrelor macroeconomice, cu accent pe reducerea deficitului bugetar - de la 7,2% din PIB (ESA) în 2021 la circa 3% în câțiva ani. Finanțarea tot mai anevoioasă a datoriei publice (ajunsă la puțin peste 50% din PIB în februarie a.c.) implică chibzuinta în cheltuirea banului public și o creștere semnificativă a veniturilor fiscale, care să ne ajute să răspundem la provocări extraordinare actuale și viitoare, se mai precizează în raport.